

Ajuntament de Terrassa

Museu
de Terrassa

Contes del Museu 1

Valentí, cara de pi

David Paloma
Text

Anna Clariana
Il·lustracions

Valentí,
cara de pi

Contes del Museu 1

**Valentí,
cara de pi**

Temps era temps hi havia deu monjos que vivien a la vall de Paradís, just en aquest castell cartoixa. Hi vivien tot l'any, en un silenci sepulcral, perquè a ells els agradava sobretot la vida contemplativa i la recerca de la solitud. Quan eren a la capella, resaven i, per tant, no es dirigien la paraula. Quan coincidien en el claustre, passaven l'un al costat de l'altre amb l'hàbit que els arribava fins als peus i una caputxa que els tapava el rostre. Ni es miraven, doncs, i tampoc no s'enraonaven. A tot estirar xiuxiuejaven alguna frase en llatí, sempre de manera imperceptible.

Quan era l'hora de menjar, cadascú s'estava a la seva cel·la i sense fer ni gota de soroll mastegaven un tros de pa i quatre naps amb cansalada. O una mica de pollastre amb alguna verdura collida dels voltants.

Aquesta era la seva vida a la cartoixa. Només de tant en tant els deu monjos es trobaven en el menjador comunitari. Solia ser diumenge. Aleshores seien de costat en una taula ben llarga, es concentraven en el plat que tenien al davant... i no es deien ni piu.

Va ser un diumenge de tardor, havent dinat, que un dels monjos va començar a captar l'interès dels seus companys... sense gairebé obrir la boca. Era jove i inquiet, tenia la mirada eixerida i, sobretot, tenia una habilitat extraordinària. Es deia Valentí i movia les mans amb una rapidesa tal que era capaç d'amagar un dau dins un vas cap per avall i, posant-hi de costat dos vasos més del revés, anar-los canviant d'ordre fins que els monjos que s'ho miraven no aconseguien endevinar on era el dau.

—On és el dau? —preguntava, murmurant, el Valentí.

Els monjos havien anat seguint els moviments dels vasos capgirats intentant no perdre de vista el vas que amagava el dau. Aleshores, quan el Valentí aturava els moviments i els preguntava en quin vas s'amagava el dau, un monjo o altre s'afanyava a assenyalar un vas bicònic.

El Valentí alçava el vas i, no, el dau no era allà. Sempre, sempre resultava que el dau s'amagava en un altre vas. El d'un costat o el de l'altre. Cap monjo no feia anar els ulls tan ràpidament com feia anar les mans el Valentí.

Aquest joc va començar a cridar l'atenció dels monjos, que els enlluernava, i molt, l'habilitat del Valentí. No us penseu que els dies de cada dia, quan els monjos coincidien en el claustre, s'aturessin a explicar-se res del joc dels diumenges. No. Ells no badaven boca. Però sí que us podeu creure que tots hi pensaven i fins i tot sospiraven que passés ben de pressa la setmana i que es poguessin tornar a aplegar tots junts per dinar. Hi havia també qui, sent diumenge, s'afanyava a menjar perquè arribés l'hora de la sobretaula.

Un dia el Valentí va sorprendre els monjos amb un altre joc impressionant. Els va ensenyar, un a un, un anell de bronze que tenia al palmell de la mà esquerra. Els monjos s'hi fixaven amb els ulls esbatanats i el cor encuriosit.

La mirada eixerida del Valentí va acompanyar-se d'unes paraules especials, que ell mateix va proferir amb elegància, mentre tancava el palmell:

VALENTÍ, CARA DE PI. VALENTÍ, CARA DE PI... PASSA AQUEST ANELL D'AQUÍ CAP AQUÍ.

I el Valentí obria aleshores el palmell de l'altra mà. Sorprenentment hi apareixia l'anell que ja no hi havia a l'altre palmell.

—Ooooh! —feien tots els monjos menys un, que temia que tot allò no fos obra del dimoni.

—Com ho has fet? —preguntava un altre monjo, endut pels sentiments de la fantasia. I es mirava l'anell de prop, el tocava, com per assegurar que de debò existia. També li feia obrir les mans al Valentí, que somreia perquè sabia molt bé que tot allò no era sinó el món de la il·lusió i de la sorpresa.

Tot seguit el Valentí s'enretirava i els monjos, silenciosament immòbils, contemplaven com un collaret de petxines es transformava, de sobte, i només amb l'ajuda de les paraules especials, en una àmfora meravellosa.

—Ooooh! —feien tots els monjos menys un, que ja havia decidit fer-ho saber a instàncies superiors.

Mentrestant, un ungüentari es transformava en una cassola, i una llàntia d'oli en una olla. Només feien falta les paraules especials: *VALENTÍ, CARA DE PI. VALENTÍ, CARA DE PI...* i a vegades el Valentí hi afegia *RES ALLÀ, RES AQUÍ* i altres vegades *TARARÀ, TARARÍ*, però al final els objectes acabaven transformant-se.

Els diumenges passaven i creixia la fascinació que sentien els cartoixans pel regne dels somnis. Quan eren a la capella, resaven i, quan acabaven, un li comentava a l'altre les meravelles que feia el Valentí. Quan coincidien en el claustre, passaven l'un al costat de l'altre, és clar, amb l'hàbit que els arribava fins als peus i una caputxa que els tapava el rostre... i que s'alçaven de sobte per dir-se en veu baixa *TARARÀ, TARARÍ, RES PER ALLÀ, RES PER AQUÍ*. I l'altre monjo picava l'ullet i deia "Fins diumenge, germà!" Quan era l'hora de menjar, cadascú s'estava a la seva cel·la i sense fer ni gota de soroll alguns assajaven de fer desaparèixer un tinter entre queixalada i queixalada... i uns altres s'entretenien amb una escudella de ceràmica.

Ja us podeu pensar que, de tant en tant, se sentia alguna trencadissa provinent d'una cel·la o altra. Hi havia, fins i tot, qui ho intentava amb una talla policroma de la Mare de Déu. Després se'n penedia, pobre, i es feia el senyal de la santa creu mitja dotzena de vegades.

Però un dia va arribar a la cartoixa un canonge amb molts atributs i l'accent forà. No era de la vall del Paradís sinó de molt més enllà: diuen que era del priorat de Scala Dei, a Tarragona. Era al matí i feia una boira remullosa. El canonge major va demanar directament pel Valentí. Només un monjo el va anar a buscar a la seva cel·la, convençut que es faria justícia.

En silenci es van saludar el canonge i el Valentí, i encara amb més silenci van anar caminant tots dos fins a la capella exterior, anomenada de Sant Jaume. Les dues siluetes es desdibuixaven entre la boira. De lluny se'ls mirava un monjo, amb ulls escrutadors.

Van parlar molta estona, però ningú no va sentir què es van dir. Ni tampoc el monjo que els vigilava. És ben cert, però, que en algun moment van somriure amb complicitat i que el gran canonge va posar la mà a l'espatlla del Valentí. Això va passar davant la rosassa gòtica de Sant Jaume.

Pocs dies després, el Valentí va deixar la cartoixa i el canonge va tornar a Scala Dei. El monjo delator, doncs, va sentir-se satisfet, tot i que no va poder evitar que l'univers dels somnis entrés per sempre més a la cartoixa de la vall de Paradís. Els monjos feien la vida que tocava, contemplativa i en solitud, sense distraccions mundanes, de dilluns a dissabte... però en secret es reunien algun diumenge i enraonaven més del que havien enraonat durant tota la setmana. I recordaven el Valentí jove i inquiet que els havia ensenyat la fantasia.

Tanmateix, ningú, absolutament ningú no va saber mai que el canonge major de Scala Dei tenia la mateixa habilitat que el Valentí. Per això la conversa entre tots dos aquell dia s'havia acabat així:

—Tu saps guardar un secret? —li havia dit el cap de l'orde religiós, posant-li la mà a l'espatlla del Valentí.

—Sí, és clar que sí.

—Doncs jo també.

I va passar que el Valentí va fer fortuna al costat de sobirans i de sobiranes de tota l'Europa Occidental. L'únic que li va ser més difícil va ser traduir a diferents idiomes el seu impagable *VALENTÍ, CARA DE PI. VALENTÍ, CARA DE PI. TARARÀ, TARARÍ.*

Castell Cartoixa de Vallparadís

Conjunt Monumental de les Esglésies de Sant Pere

Casa Alegre de Sagrera

**Torre del Palau i Centre d'Interpretació
de la Vila Medieval de Terrassa**

Claustre del Convent de Sant Francesc

Primera edició, març de 2007

© David Paloma, text

© Anna Clariana, il·lustracions

© BadiaCasanova, Teresa Llordés, Josep Rosaura, fotos

Josep Vera, disseny i compaginació

Prismàtic Arts Gràfiques, S.A., impressió

Ho edita: Ajuntament de Terrassa

Regidoria de Cultura

Museu de Terrassa (c. Gavatxons, 9)

ISBN 978-84-86838-15-7

Dipòsit legal B-12.726/2007

Prohibida la reproducció total o parcial d'aquest conte.

Ajuntament de Terrassa
Cultura

